

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00331

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	27 ส.ค. 2558	46	16399	3

“ต่อแหว” คำบอกเล่าคนล้านนา ะหญาการทอผ้าโดยใช้แหวเป็นหลักยึด

เส้นผ้าที่เราสวมใส่กันทุกวันนี้สืบทอดมาจากการถักทอของผู้คนมาแต่โบราณ แม้ทุกวันนี้จะมีโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้า แต่ก็ยังมีการใช้เครื่องมือแบบพื้นบ้านมาถักทอกันอยู่แม้แต่การทอผ้าโดยอาศัยแหวหรือแหวเรียกกันว่า “ทอแหว”

ผู้คนพื้นบ้านล้านนาแต่เก่าก่อนมีที่ทอผ้ากันแทบทุกครอบครัว บางบ้านอาจเป็นที่ทอธรรมดา บางบ้านใช้ที่กระตุก เพื่อทอผ้าไว้ใช้ในครอบครัวตนเอง หรือหากมีมากก็นำออกขายได้บ้าง

แต่มาวันนี้จะขอเล่าเรื่องการทอผ้าแหว เพราะเป็นของแปลกกว่าที่ที่ทอผ้าโดยทั่วไป ที่ต้อง

มีหลักปักหรือขาตั้งก็ กินเนื้อที่เปลืองวัสดุอุปกรณ์ในการทำ ไม่ว่าจะเป็นที่ทอธรรมดา หรือที่ทอแบบกระตุก

ที่ทอแหวจะใช้ไม้หลักหรือไม้ขวางผูกมัดกับเสา หรือต้นไม้ หรือสิ่งใดก็ได้หากอยู่ใกล้ตัวคนทอ เพียงแต่ต้องมีที่นั่งให้สะดวกเหยียดเท้าได้ ส่วนไม้ที่คู่กับไม้แหวอีกอันก็มัดผูกติดกับแหวโดยมีเชือกหรือผ้าเป็นบ่วงรัดเอาไว้เพื่อดึงแถวเส้นด้ายหรือเส้นฝ้ายให้ตึง

เมื่อจะทอผ้า ผู้ถักทอจะถ่วงเส้นด้ายออก

มาแล้วเรียงเส้นด้ายให้ยาวตามที่ตนเองพอใจ จะสอดใส่สีอะไรก็ตกแต่งกันตอนนี้เป็นเส้นที่จะเกิดผืนผ้าหากมีการทอเกิดขึ้น

หลังจากเรียงเส้นด้ายเสร็จคนทอต้องนั่งลงนำไม้ขวางหรือไม้แหวอีกอันหนึ่งสอดลงระหว่างแผ่นเส้นด้าย นำกระสวยที่ม้วนเส้น

ด้ายเตรียมไว้แล้วพุ่งสอดแผ่นผ้าเสร็จแล้วใช้ไม้ที่ใช้สอดกระสวยกดเส้นด้ายให้ชิดติดกันจนแน่น

ใช้วิธีการทออย่างนี้เรื่อยๆไป เส้นด้ายแต่ละเส้นจะเริ่มติดและตอชิดกันเป็นผืนผ้าชิ้นใหม่อย่างสวยงามตามที่ช่างหรือสลาทอผ้าได้สรรสร้างงานไว้

ภาพ การทอผ้าแหว ของแหล่งเรียนรู้ ะหญาล้านนา ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

...นิคม พรหมมาเทย์...

